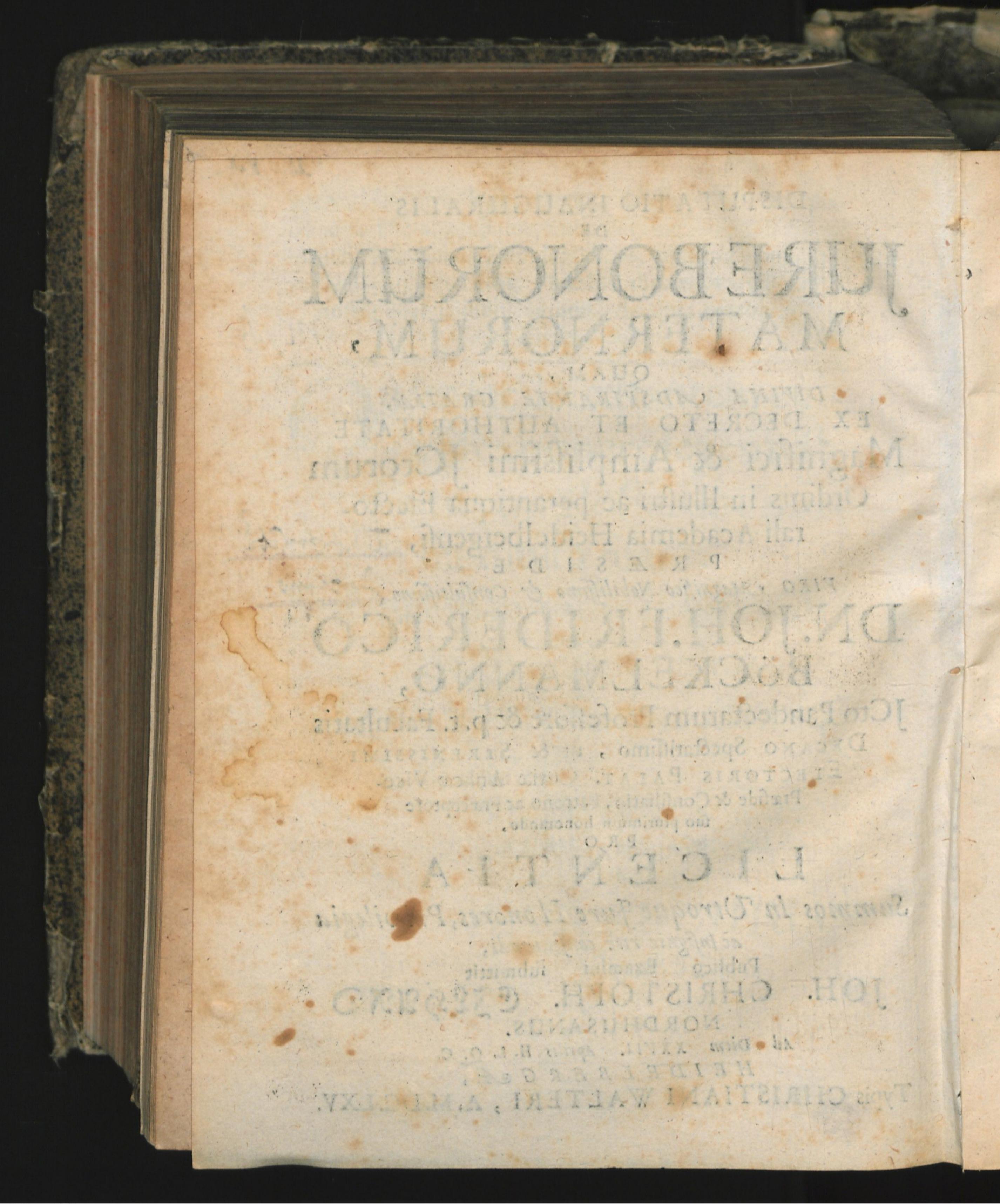
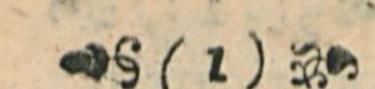

DISPUTATIO INAUGURALIS JURE BONORUM MATERNORUM, M. / DIVINA ADSPIRANTE GRATIA, EX DECRETO ET AUTHORITATE Magnifici & Amplissimi | Ctorum Ordinis in Illustri ac perantiqua Electo-rali Academia Heidelbergensi, Tulifunction VIRO Magnifico Nobilissimo & Consultissimo Patrono. DN.IOH.FRIDERICO BÖCKELMANNO, ICto Pandectarum Professore & p.t. Facultatis DECANO Spectatissimo, ut & SERENISSIMI ELECTORIS PALAT. Curiæ Aulicæ Vice-Præside & Consiliario, Patrono ac Præceptore suo plurimum honorando, LICENTIA Summos In Otroque Jure Honores, Privilegia ac Insignia rité consequendi, Publico Examini submittit JOH. CHRISTOPH. EZESUND NORDHUSANUS. Ad Diem XXVII. Aprilis H. L. Q. C. HEIDELBERGE, Typis CHRISTIANI WALTERI, A.M.DC.LXV.

I. N. D. N. I. C.

TH. I.

Ona naturaliter talia dicuntur à beando, hoc est, quod beent vel beatos faciant. l. 49. ff. de Verb. fignif. bonum namque dicitur id quod utile est, quodq; commodum habet, l. 93.pr.

Verb. quò bonum est. ff. de Solut. l. 83. ff. d. V. S. Unde & formula illa solennis, ap. T. Liv. l. 1. c. 17. Quod Bonum, Faustum felixque sit. Bonorum itaque proprium est ut prosint, d. l. 83. Æs alienum autem non debitori, sed creditori prodest, ideo id debitoris in bonis naturaliter haut computatur d. l. 49. de V. S. Calvinus in suo Lexico, vocabulo Bona. Contra civiliter bona sunt, non solum que commodum, sed etiam que in incommodum secum ferunt.

TH. II.

Bonorum significatio varia est, etenim vox Bona sumitur 1. late, pro universo alicujus patrimonio,
cum universa sua causa & consequentia, uti accipitur
A in

一多(:2:) 30

in acquisitione per arrogationem, in bonorum venditione, in SCt. Claudiano, de quibus in 7it. Inst. de Success. subl. que fiebant per bon, vend. in Tit. ff. De eo cui liber. caussbon.add. Et hoc modo non solum omnia bona, sed etiam jura & actiones comprehendit, l. 49. de V. S. L. ult. ff. de Usufr. leg. l. 21. ff. de V. S. Et actiones quident sive legitimæ sive honorariæ, sive civiles sive pœnales, in bonis ponuntur. Exceptis popularibus & injuriarum actionibus, quæ lite demum contestatà bonis adnumerantur, 1, 31, ff. ad L. Falcid. l. 28. ff. de Injur. l. 12. ff. de V. S. l. pen. ff. De pop. act. Zoës. Comment. ad ff. tit. de Obl. & Act. num. 73. 2. Stricte, quod in substantia patrimonii sive bonorum cujusq; est, hac significatione & unam rem quæ in bonis est denotat, l. 2. S. cujus bona. II. ff. de Vi bon. rap. & bona cujusque intelliguntur, quæ deducto ære alieno supersunt, d. l. 49. ff. de V. S. l. 39. Eod. Dn. D. Rebhan in Hodoget. juris, Charta 2. Clim. 3. S. 86. Bacch. ad Treutl. volum. 2. Disput. 19. Th. 5. Lit. C.

TH. III.

Bona 1. vel sunt mobilia vel immobilia: Mobilia iterum sunt vel in specie mobilia, ut vestis, aurum; vel se moventia, ut servi, animalia, quamvis hæc distinctio in sure non tam accurate observetur. Immobilia rursus sunt vel natura talia, ut ædiscium, sundus; vel per accidens & juris intellectu immobilibus annumerantur 1. ut metallisodinæ, Bergwereten / bergtheisen vnd außbeiten / l. 3. S. sin. l. 5. princ. & S. 1. sf. de Reb. eorum qui sub tutel. Catpz. Lib. 3. Const. 25. desin. 1. & 2. Modest. Pistor. part. 3. Quest. 124. num. 87. 2. Pisces qui propagationis causa in stagno habentur, arg. l. 62. sf. de Usussut. secus si custodiæ causa, quo casu rebus mobilibus accensentur, l. 15. in f.

in f. de Act. Emt. (3) Annui Reditus, Nov. 7. pr. Carpz. lib. 3. c. 24. def. 1. Gail. 2. Obs. 10. (4) Mancipia & Servi adscriptitii, d. Nov. 7. pr. qui agris & glebæ adscripti & velut affixi sunt. Hæc adjectio vel qualitas mobilium, & immobilium restringit nomen BONA, ita ut jura & actiones plane excludat, cum jura & actiones vere & proprie loquendo nec mobilia sint nec immobilia, sed tertiam speciem bonorum constituant, l. 15. §. 2. st. de Re jud. Unde sit quod in legato, in obligatione, in donatione omnium bonorum mobilium & immobilium, præsentium & suturorum, ubicunque sint & esse possint, jura & actiones seu nomina Debitorum non veniant: Cum jura & actiones seu nomina Debitorum non veniant: Cum jura & actiones naturaliter & ex usu loquendi manifeste separentur à bonis mobilibus & immobilibus. Banises se la constitue de la constitu

TH. IV.

tern.

chov. ad Treutl. Disp. 19. Lit. c. vol. 2. Goedd. ad L. 49.

nu. 14. de V. S. Pinel. num. 24. & 25. Tract. de Bon. ma-

dialia sunt, in quibus, quis plenum habet dominium 2. F. 17. §. 1. De verbo hoc vide Joh. Limnæum ad Capitul, Ferd, 111. Imper, art. 28. verb. Alloviallguter. Feudalia in quibus quis habet restrictum & ab alio dependent dominium, sub conditione sidei concessum, 2. F. 23. in f. Struv. Syntagm, Jur. Feud. c. 2. §. 3. & in seq. Exeg. per tot. ubi adhuc notandum, quòd sub generali Bonorum appellatione seudalia non veniant, nec generalis dispositio faciens mentionem Bonorum vel hereditatis ea includat. Paris. vol. 1. Consil. 7. num. 1. 3. 4. 5. 6. 7. Roland, à Valle vol. 3. Consil. 29. num. 8. & seq. Besold. p. 4. Consil. 153. num. 51. 52. 53. quoniam natura bonorum feu-

09 (4) 500

feudalium est separara ab aliis bonis, & feudum non habetur jure hereditario c. 1. de Success. Feud. qua ratione inductum vasallum non posse de seudo testari, d. c. 1. c. un. S. donare. tit. Qual. olim. Feud. pot. al. Berlich. Decis. 298. num. 31. & 32. Vultej. lib. 1. c. 9. num. 70. & seq. Et hoc procedit in favorabilibus & in odiosis, unde bona feudalia non veniunt in confiscationem bonorum; cum nunquam sub vocabulo Bona quantumvis generali, uti supra dictum, Feudalia comprehendantur, quod maximè locum habet in sententia, que cum juris sit stricti, stricté etiam est interpretanda, & ex sententia non præsumitur, nisi quatenus ex ea de necessirate infertur, præsertim in sententia confiscationis Bonorum, quæ est odiosa, Pinell. in pr. Rubr. Tr. de Bon. Matern. In dubio autem, quando scilicet non constat, an bona sint allodialia an verò feudalia, præsumtio militat pro allodialibus: Cum omnia bona potius libera & allodialia qu'am feudalia esse præsumantur, 2. F. 26. S. inter siliam. Si de Feud. defuncti contentio sit inter Dn. & agn. imò cum bona Feudalia singularem habeant qualitatem, hac non probata non aliter haberi potest ac si non adesset, Berlich. Decis. 178. Struv. in Syntagm. Jur. Feud. cap. 16. 3. II. Vultej. de Feud. lib. 1. c. 9. num. 60. Hujus assertionis limitationes Berlich. d. D. recenset. Hæc ad meliorem sequentium explicationem enarrasse sufficiat, plura qui scire desiderat adeat Petr. Sanz. eleg. Tract. de Divisione Bonorum. Nunc ad ea quæ propius materiam propositam attingunt nos conferimus.

TH. V.

Bona materna sunt quæ à matre vel ascendente per lineam maternam ad liberos, sive dispositione inter vivos, sive ex testamento, sive ab intestato, quocunque modo devo-

心性:(5):30

devoluta sunt, l. 1. l. 2. C. de Bon. Matern. Perez. Com. in Cod. tit. de Bon. Matern. num. 2. Schot. in Exam. Jurid. h.t. Dicuntur & bona adventitia, que hactenus eodem jure censentur, quòd hodie non solum bona materna, sed omnia bona adventitia patri non acquirantur l. 1. 6 passim. C. de B. M. & t. t. C. de Bon. que Lib. Scip. Gentil. Tr. de Secund. Nupt. c. 16. Aliàs Adventitia latius patent quàm materna, Quod ad Jus autem patris & filii, non differunt materna & Adventitia, vide Brunneman ad l. 6.C. de Bon. que lib.

TH. VI. His opponuntur (1) Bona profectitia & paterna, quæ filiusfamilias è re Patris vel ejus occasione acquisivit. Nam si quis patri donaturus filio det, profectitia sunt, l. 5. pr. S. 1. & seq. de Jur. Dot. l. 6. de Collat. l. 18. S. 6. de Vulg. & Pup. Substit. S. I. Inst. Per. quas person. Quid autem si quid pervenerit ab ipso patre ad filium, intuitu solius filii, non ut augeatur res paterna, adventitium sit an verò profectitium? Profectitium esse asserit Colleg. Argentor. cum proprium sit peculii adventitii, nunquam à Patre sed semper à silio vel intuitu silii advenire, d. Colleg. Tit.de Pecul, Th. 3.

(2) Bona Castrensia in militià Sagatà acquisita sunt, l. 11. ff. de Castr. Pecul. l. 1. C. Eod. Quasi castrensia ex militia togata, seu ex officiis publicis, l. ult. C. de Inoff. Testamento. l. 6. in sin. pr. C. de Bon. que lib. l. 14. C. de Adv. divers. Jud. l. 1. g. 25. ff. de Collat. Filiifamilias Adsessores de his bonis, quamvis in patria potestate sint constituti, tam inter vivos quam mortis causa libere disponunt, & haben-

6年:(6):到

habentur loco Patrumfamilias, l. 2, in f. ad SCtum Maced, l. 6. S. sin. de Injusto Rupto Irrit.

TH. VIII.

Olim Liberis bona nulla erant, siquidem omnia Patri acquirebantur per filios, sine ulla rerum exceptione & distinctione, adeò quidem ut ne momento uno in filiorum persona dominium consistere dicatur, l. 79. de Acquir. vel om. Hered. t. t. Per quas person. Sed omnia bona quemadmodum profectitia pleno jure, hoc est, quoad proprietatem & usumfructum ad Patrem pertinebant, s. 1. Inst. Per quas pers. Et mortuo patre inter liberos dividebantur & conferebantur, l. 13. C. Fam. Ercisc. l. sin. C. de Collat. Sed Republica in Principum potestatem redacta, cœperunt separari Castrensia: Denique Constitutionibus & præsertim Justiniani sancitum est, ut in omnibus bonis maternis & adventitiis liberis dominium, Patri |Ususfructus quæreretur. Emancipatis autem Liberis pro tertia parte dominii dimidia quærererur Ususfructus, l. 1. l. 5. 6 l. 6. S. 3. de Bon, que Lib,

TH. IX.

Causa efficiens acquisitionis Dominii in bonis maternis à parte siliorum est (1) Lex naturalis seu Philostorgia, quâ matres præsertim liberos suos prosequuntur, & salutem eorum omnibus modis quærunt. Omnia enim quæ nostra sunt, liberis nostris ex voto & ex naturali charitate paramus, l. 15. de Inoss. Testam, l. 50. s. 2. de Bon. Libert. Quam anxiam curam Parentum Cicero in Orat. 7. in Verr, vivis quasi coloribus depingit: Habemus liberos, incertum est quam longa nostrum cujusque vita sit futura, consulere illis vivi atque prospicere debemus, ut illo.

05 (7) 500

illorum solitudo & pueritia quam sirmissimo præsidio sit munita. Vis naturæ in bestiis inspici potest, quarum in sætu & educatione laborem cum cernimus, naturæ ipsius vocem videmur audire. (2) Lex Civilis quæ ex parte assistit Legi anturæ.

TH. X

Causa efficiens remota, quæ nimirum Patri usumfructum bonorum maternorum tribuit, est Societas conjugalis, & pietas quam conjuges sibi invicem debent, arg.l.41. ibi. beneficio affectionis & pietatis. de Leg. 3. Gen. 2. vers. 24. c. i. de Conjug. Lepros. (2) Æquitas, æquum enim est ut superstiti conjugi aliquid in solatium amissæ conjugis, & ad sublevanda onera matrimonii, quorum potissima pars in educatione liberorum consistit, remaneat, ne afflicto addatur afflictio, l. 14. ff. de Off. Prasid. Causa efficiens propinqua est partim Lex; quæ immediate paternum hunc usumfructum constituit, l. 1. C. de Bon. Matern. Competit enim patri ipso jure (t) in bonis liberorum non emancipatorum maternis & adventitus, s. 1. Instit. Per qu. vers. cuique acq. l. 6. C. de Bon. que Lib. l. I. C. de Bon. Matern. (2) in præmium emancipationis patri in dimidia parte bonorum emancipatorum, s. 2. Inst. Per qu. pers. d. l. 6. S. 3. C. de Bon. que Lib. Quo ipso hic ususfructus legalis differt à communi usufructu, qui facto hominis constituitur, vel pactionibus inter vivos atque contractibus, l. 3. ff. de Vsuf. vel præscriptione, §, 2. Inst. eod. vel ultima voluntate, S. ult. Inst. de Servit. Præd. Partim Patria potestas, qua tantum datur in liberos ex justis nuptiis procreatos, l. 3. Qui sunt sui vel al. jur. & S. 1. Instit. de P.P. Fluit exinde filios spurios vel Naturales, vel alios non legitime natos,

· 6年 (8) 至。

natos, non esse sub potestate patris, Harpprecht, in pr. Inst. num. 16. Faber in suis Rational. ad l. 24. de Stat. Hom. Quanta olim fuerit patria potestas exinde videre est, quòd cum Dominica eadem quoad rerum omnium acquisitionem, ut constat ex d. g. 1. Inst. & quoad jus vitæ necisque, prout apparet & l. 11. ff. de Lib. & Posth. l. ult. c. de P. P. Patre quidem non nisi justa ex causa occidere valente, Domino autem sine illa. Jure tamen novo & acquisitio bonorum ad certum modum restricta est, d. g. 1. Inst. & jus vitæ necissque Parentibus ademtum. Vestigium tamen aliquod hujus juris durat in filia adulterà, quam occidere patri permittitur, idque ratione pat. potestatis, quæ jure communi manebat etiam in liberos conjugatos, l. 1. s. fin. ff. de Lib. Exhib. l. 6. 6. 9. 2. l. 20. ff. ad L. Jul. de Adult. Non tamen omnis sublata est modica liberorum coercitio, ut & jus distrahendi liberos ob famem summamque necessitatem, l. 2. & ult. C. de Parent, qui lib. distr. Matri tamen nec ususfructus nec ullum jus pat. potestatis competit, ctianisi illi eadem pietas debeatur, l. 4. ff. de Curat. fur. & ex indulgentia Principis ad solatium liberorum amissorum adoptio sit concessa, §, 10. Inst. de Adopt. quo casu pat. potestatem non nanciscitur, sed solummodo succedendi ab intestato jus ei confertur, nam potestatem in adoptatos sexus prohibet. Si enim mater nec naturales quidem filios in potestate prius habuit, d. s. un. multominus habebit adoptivum. Donell. lib. 2. Com. Jur. Civ. c. 22.

TH. XI.

Objectum sunt Bona materna, sive mobilia sive immobilia, sive corporalia sive incorporalia, l. 17. C. de Jur. Dot. l. 16. de Fund. Dot. l. 58. ff. Sol. Matr. & in sequentibus consistunt (1) in Dote, cujus verum & naturale dominium

09(9)30 nium penes mulierem manet, l. 30. C. de Jur. Dot. l. 75. ff. Eod. Sie thesaurus in fundo dotali inventus pro dimidio cedit uxori, non alia ratione quam quia est domina, 1.7. 6. 12. in f. Sol. Matrim. Simili ratione si quid per alluvionem accedit, ad emolumentum mulieris pertinet, l. 10. S. I. l. 73. de Jur. Dot. Struv. in Syntagm. Jurispr. Ex. 30. 9. 13. Hahn. ad Wesenb. num. 7. ac simul habet tacitam hypothecam, cum privilegio prælationis in bonis mariti contra ejus creditores, non tantum excipiendo, verum & agendo & vindicando, Richter. Ir. de Concurs. Cred. d. 2. num. 3. Joh. à Sande lib. 2. Def. Frisie, 2. Cæterum nullum dubium est, quin pater in dote adventitia, quemadmodum in cæteris bonis maternis & adventitiis, quoad vitam usumfructum habeat Jure Civili Romano: Nam moribus nostris ususfructus ille plerumque exspirat, quando filius familias separatim œconomiam instituit, Brunneman. ad 1.4. C.de Bon. que liberis. Adde Gronvveg. ad l. ult.C. Comm. de success. Majus dubium est an dos profectitia, mortua uxore sed relictis liberis, apud maritum maneat, an ad patrem revertatur? Et si veritatem theoreticam & hactenus dicta inspiciamus, ad patrem reverti asserimus, per l.6.ff. de Jur. Dot.l. 71. ff. de Evict. l. 12. ff. de Pact. Dotal. l. 48. Sol. Matrim. Quanquam contraria sententia in Praxi frequentioribus Dd. calculis approbata & recepta. Confer Bachov. ad Treut. vol. 2. Disp. 7. Th. 10. Hahn. ad Wesenb. num. 3. tit. de Jur. dot. aliosque ibidem allegatos. Sed quia hæc opinio usu fori introducta, est contra jus scriptum, dictitans dotem datam ad patrem uxoris indistinctè reverti debere, idcirco ut odiosa stricte accipienda, non de dote tantum promissa sed revera data, Gail. 2. obs. 79. Mynsing, 5, obs. 99. & 100. Si autem dos non tantum promissa, sed eriam data

09 (10) 500

data fuerit, liquidum non est inter Dd., an mortuo, ex silia prædefuncta, nepote, dos ad Patrem desunctæsiliæ revertatur, an verò apud patrem istius nepotis remaneat. Posterius lubet desendere (1) etiamsi bona de functo nepoti obtigerunt ab adscendente remotiore, nempe avo, nihilominus adscendens qui defuncto proximior est, in his quoque bonis succedit, exclusis remotioribus, & pater uti proximior in successione intestati excludit avum, Nov 118. (2) Hæc dos non potest amplius considerari, ut dos filiæ, sed ut Nepotis hereditas. Ergo non potest reverti ad avum, sed pertinet ad patrem jure legitimæ successionis, Ranchin. in Tr. de Success. ab Intest. 9. 14. num. 4. 5. 6. Si silii supersunt, dotem & omnia Iucra Pater reiterans nuptias, liberis primi matrimonii, quoad proprietatem reservare tenetur, l. 15. C. de S. W. cum statim ipso jure dominio omnium lucrorum qua à conjuge defuncta perceperat privetur, applicaturque liberis retento siti dum vixerit solo usufructu, d. l. 5. verb. dominium. TH. XII.

 03 (II) 500

possessionem nec dominium rei propter nuptias donatæ transire in mulierem, per l. 19. 20. l. 29. C. de Jure Dot. junct. l. 45. ff. d. R. I. Nov. 61.c. 1. & Fructus tamen rei donatæ non æque lucratur uxor, sicut maritus fructus dotis, sed soluto matrimonio, postquam ei de dote satisfactum est, restituere debet quicquid hoc nomine datum. c. sin. ext. de Don. inter Vir. & Ux. Interim non est simplex donatio, sed ob causam, quæ per nativitatem sequentium liberorum non potest revocari, l. 20. ff. de Don. ante nupt. necesse tamen ut actis insinuetur d. l. 20. ibique Barbos. De Jure tamen novissimo insinuatio à parte mulieris non requiritur, sed tantum à parte viri, Nov. 127. c. 2. Ad donationem propter nuptias referendum hodie est dotalitium, der Widdumb. cujus de Jude Feudali ut constitutio sit esficax, domini requiritur consensus, 2. F. 9. S. donare. c. 6. ext. de Donat. Int. Vir. & Ux. Consuerudine tamen receptum est, ut in compensa. tionem dotis in rebus feudalibus constituatur dotalitium. Ouod onus nec Dominus nec agnati aut simultance investiti possunt detrectare, licet vivus maritus de dotalitio uxori, in casum; quo ipse præmoritur, haut providerit, Struv. in Syntagm. Jur. Fend. c. 14. 3.9.

In maternis bonis etiam esse censetur munus sponsalitium, quod Sponsus benevolentiz mutuz gratia invicem donavit propter spem suturi matrimonii. Quz
sponsalitia donatio non revocatur ob captivitatem vel mortem Sponsi, l. 11. C. de Donat. inc. Vir. & Ux. Secus esse
ait, si Donator mortem sibi ob sceleris conscientiam
consciverit, vel etiam post mortem memoria damnata sir,
Barbos. ad L. 11. S. sin. num. 6. sf. Sol. Matrim. Et ad
B. 2

d.L.11.

05 (12) 500

d. L. 11. C. de Don- int. Vir. & Ux. vel ob non secutum matrimonium. De Jure antiquo Digestorum & Codicis ante Constantinum, in donationibus inter Sponsos factis requirebatur expressio conditionis, vel causæ, scilicet quod fiebat propter matrimonium futurum, aliàs censebatur donatio simplex & statim valebat. Constitutione verò postea Constantini nulla expressione opus est, sed talis donatio simpliciter facta ex ipsa legis dispositione, & ex præsumpta voluntate partium, habet in se tacitam conditionem, si matrimonium sequatur, l. 15. C. de Don. ante Nupt. Mortuo ante nuptias Sponso, Sponsa pro osculi præmio retinet medietatem rerum sibi à Sponso donatarum, l. 16. Eod. Quod si Sponsus vel Sponsa licitè à Sponsalibus recedat, alterius culpa, ut fornicatione, vel prosectione in terras peregrinas, nec tempore debito redeat, lucratur etiam osculo non interveniente sponsalitiam largitatem sibi donatam, recuperatque quam de dit, d. l. 16. vers, quod si Sponsa. Subsecuto matrimonio, si maritus velit res antea donatas alienare, vel alteri obligare, non auditur, neque ejus Creditores res in Sponsam donationis gratia collatas avocare poterunt, nisi probaverint eas res sibi prius fuisse obligatas, l. 13. de Donat. ante, Nupt. Perez. in Cod. eod. tit. Cæterum quemadmodum Dos, ita & donatio propter nuptias, Sponsalitiæ largitates, & omnia lucra nuprialia quæ titulo lucrativo penes conjugem resident, liberis prioris matrimonii conjux binuba integrè relinquere debet : Non verò titulo oneroso, puta Emtionis, Venditionis à marito quassita. Pinell. in l. sin. num. 30. C. de Bon. Matern. Scip. Gentil. Tr. de Secund. Nupt. c. 14. l. 3. C. de Secund. Nupt. ibique Barbosa. num. 21.

TH. XIV.

TH. XIV.

(4) Consistit in Bonis paraphernalibus & Receptitiis: In quibus muliere prohibente maritus se non potest immiscere, l. 8. C. de Past. Convent. Ea tamen consentiente & tradente, potest custodiam & administrationem eorum suscipere, prour pro legitimo procuratore ad exigendum passim habetur, dominium verò paraphernalium non transfertur, l. ult. C. de Pactis Convent. licet fructus & usuras circa se & uxorem, & sic in promiscuos usus conversas, non teneatur restituere uxori ejusque heredibus, d. l. ult. quia sunt percepti ac consumti ex voluntate uxoris. Sortem integram servare debet, & ubi uxor sibi de hypotheca in bonis viri non prospexit, lex ei tacitam hypothecam in his concedit, absque tamen privilegio prælationis, quoniam privilegium prælationis soli doti est concessum, zoes. ad n. tit. de Jur. Dot. Mynsing. cent. s. obs. s. d.l. fin. C. de Pact. Conv. Si nimirum non amplius extent. lis verò adhuc extantibus, non saltim tacitam habet hypothecam, sed potius jus, nempe Rei vindicationem, Richt. Tr. de Jur. & Privilegius Cred.

TH. XV.

Plurima alia Bona materna, ut sunt Gerada, Comestibilia, Morgengaba, hic loci adduci possent, sed quia hæc pro diversitate Regionis variant, & potius integrum Tractatum desiderant, ideo hæc libens volens prætereo. Possunt de his videri Goldtbeet de Jure Gerada, Finckelth. Hartm. Pistor. Lib. 1. qu. 32. Berlich. 3. Conclus. 48, num. 7. 8. 9. 10. Ad quos lectorem hac vice remitto. Generaliter tamen hic monendum, maximè omnium in perceptione vel redditione bonorum maternorum (1) consuetudinem vel statutum ejus loci, ubi B 3

·佐:(14):50

maritus habet domicilium, non autem ubi de ca danda conventum, vel dotale instrumentum conscriptum suerit, attendi opportere, l. 65. sf. ae Judic. l. sin. 6. 3. ad Numicipal. Et hoc est verum etiamsi maritus rursus post contradum matrimonium domicilium mutaverit. Nam attenditur consuerudo illius domicilii, quod erat tempore quo suit contractum matrimonium: Quia attendi debet locus ubi suit orta obligatio. Siquidem animi destinatione matrimonium videtur contractum in domicilio mariti, d. l. 65. verb. in cujus domicilium ipsa mulier erat itura. Secus si vir contractere in domicilio uxoris inde non recessurus, tune inspicitur domicilium Uxoris ubi suit celebratus contractus, quod probatur satis aperte in d. l. 65. verb. itura.

TH. XVI.

(2) Pacta dotalia si extant, ca quam diligentissimè inspicienda atque attendenda sunt: Ea enim quatenus non adversantur bonis moribus, derogant juri communi, statutis & consuetudinibus locorum. Quanquam pacta de futura successione in contractu matrimoniali adjecta vix de Jure Civili licita, l. 5. C. de Pact. Convent. Ernest. Cothman, vol. 1. Resp. 21. à num, 22. usque ad n- 32. universali tamen Germaniæ consuetudine recepta sunt, & hactenus legibus nostris derogatum est, Gail. 2. 06/.126. num. 3. & seq. Mynsing. dec. 14. Resp. 4. num. 22. & seqq. Andreas Kohl. Tract. de Pact. Dotal. p. 2. num. 10. & segg. Quæ pacta, ut & illa mixta quæ non solum continent dotis & donationis propter nuptias promissionem, sed & de futura successione conjugum intir se agunt, verbis ultimæ voluntatis concepta, sapiunt naturam Donationis mortis causa & ultimæ voluntatis, quapropter quinque Testium

38 (15) 2E

Testium præsensiam requirunt. l. ult. C. de Donat M. c. & possunt vel alterutrius aut utriusque conjugum consensu mutari, Wes in a. de Pact. Dotal. num. 4. Cothm. vol. 1. Resp. 21 num. 19. 20. & seq. Possunt etiam pacta dotalia per se in vim pacti & contractus subsistere, modò per verba contractus aut donationis inter vivos siant, dilato saltim tempore solutionis in diem mortis, adeoque duorum saltim testium præsentiam requirunt, l. 42. s. sin. sf. De Mort. c. don. arg. l. 9. C. de Testib. Et adeò sunt essicaia, ut altera parte invita ab his non liceat alteri discedere, Cothm. d. Resp. & vol. 2. Resp. 78. num. 169. Carpz. p. 2. Const. 43. desin. 50. & seqq.

TH. XVII.

In dubio denique bona, ut ca quæ constante matrimonio quæsita, præsumuntur regulariter quæsita ex bonis viri, Mascard. vol. 1. Conclus. 30. & vol. 3. conclus sin. Boer, Conclus. 82. num. 1. Sed si probari potest, uxorem ante matrimonium illa habuisse, & in dotem non assignata, secus est. Idem dicendum, si appareat illa bona, constante etiam matrimonio, ex aliquo titulo illi obvenisse, aut acquisivisse ex mercatura, Boër. d. decis. num. 3. & 4.

TH. XVIII.

Materia in qua sunt personæ Pater & Filius, & sic consequenter. Filio debetur proprietas & dominium bonorum maternorum & adventitiorum: Patri verò quoad vitam ususfructus eorum, l. 1. C. de B. M. etiamsi furiosus sit & mente captus, l. 8. de His qui sunt sui Jur. adhuc enim durat patria potestas & essectus acquisitionis, qui non amittitur nisi certis modis, inter quos non est suror, de quo infra Th. 19. plura. Imò hæc acquisitio usus.

-06 (16) 300

ususfructus sit ipso jure, l. 79. de Acquir, & amitt. her. l. 1. & t. t. C. de B. M. Anton. Fab. in suis Rational. add. l. 8.

Th. XIX.

Non tamen in omnibus adventitiis Liberorum Pater habet usumfructum, sed sunt quædam quæ pleno jure, seu quoad dominium & usumfructum filiofamilias acquiruntur. Eorum novem recensentur species in jure nostro (1) Si quid ab aliquo, fuerit filiofamilias donatum ac relictum, ca lege ne ad patrem veniat ususfructus, Nov. 117. 6 1. Auth. Excipitur. C. de Bon. que Lib. ita ut si filius sit minorennis, res ei donatæ debeant administrari à Curatore, quem Donator vel Testator dedit, quod ei permissum est l. ult. C. de Confirm. Tut. (2) Si filius unà cum Patre veniat ad successionem Fratris aut sororis, Nam hodie Pater unà cum Fratribus defuncti admittitur ad ejus successionem, cum olim ab iis excluderetur, Auth. defuncto. C. ad SCium Tertull. Auth. Item. C. de Bon. que Lib. Nov. 118. c. 2. (3) Si quid ex lege obveniat filio, Auth. idem est. C. diet.t. Nov. 134. c. 11. (4) Si quid à Principe vel Augusti filio fuerit donatum, l. 7. C. de Bon. que Lib. (5) Si filiofamilias servus sub hac conditione donaretur, ut statim eum iterum manumittat, 1.8. 6. sin. d. t. (6) Si citra patris voluntatem alienam adeat hereditatem, l. 8. pr. C. Eod. Olim si filiofamilias deferebatur hereditas, in totum patri acquirebatur, ut & alia bona adventitia, adeòque propter onera hereditaria, ad quæ successor obligabatur, non nisi jussu Domini hereditatem etiam maternam adire poterat, §. 3. Instit. Per quas person. l. 45. & fin. de Acquir. vel omitt. bered. l. 6. pr. ff. eod. Quod tamen Constitutionibus Imperatorum, maxime Justiniani in 1.6.6 8. C. de Bon. que Lib. immutatum,

证法:(17):33

rum, secundum quas si l'arer suscipiat, consensus filii requiritur, l. sin. J. z. C. d. t. & quidem concurrente ita silii & patris consensu, non filio integra; sed Patri ususfru-Etus, filio proprietas acquiritur, l. sin. S. 3. d.t. Quòd si tamen Filius recusaverit, soli patri adire liberum, & is plenam consequetur proprietatem, d. l. sin. §. 2. & 3. Si Pater recusaverit, soli Filio aditio hereditatis adventitiæ competit, & eo casu pleno jure acquiret, d.l. sin. pr. Aliquando autem accidit ut pater filio consentire nequeat, quia fortè furiosus, & tunc hujus non dissensus habetur ex benignitate juris pro consensu, l. 52, l. 63. de A. vel O. Her. Quod si forte aditione hereditatis fuerit læsus adhuc puer, beneficium restitutionis illi datur, sive consentiente sive recusante patre damnosam hereditatem adiverit, vel ipse cum patre vel solus repudiaverit, d.l. ult. §. 1. in fin. d. t. Scip. Gentil. c. 21. Ir. de Bon. Matern.

TH. XX.

ventitio & materno, A. De Reiger in suo Thesauro Juris, sub vocab. Bona. num. 123. Quia tacitè videtur hoc atum in investitura Feudi adventitii, ut ipse filius habeat totum usumfructum, ut possit inde seudo servire. (2) Quia in Feudis delatis & concessis filio, sive sint Regalia sive non, ususfructus non quaritur Patri, quia Feudum est Servitus quadam, l. 13. in pr. de Usufr. jam si ususfructus Patri acquireretur, esset servitus servitutis, quod est impossibile, l.1. sf. de Usu & Usufr. Leg. (3) Quia Pater non succedit silio in Feudo, Ergonnec ei acquiritur per seudum. Consequentia hac probatur in l. 18. de R. I. imò adscendentium in Feudis successio nulla est, sive antiquum

02 (18) Se

riquum sive novum, c. Un. 2. F. 50. Svevus Exerc. Fem. 6, 5. 10. (5) Si silius tenetur ratione Feudi servire domino, quomodo Pater honeste habebit usumsructum Feudi: cum silius ita esset duplici onere gravatus, scilicet præstando servitium Domino, & præstando usumsructum Patri, Quod iniquitatem præse se ferret, & quando quis gravatus est in uno, scilicet in præstatione servitii, debet relevarisinalio, Roland. à Valle Cons. 71. n. 65.

TH. XXI.

(8) Pater non habet usumfructum, nec filius proprietatem in iis bonis, que mater per furta, per latrocinia, & per violentas acquisitiones comparavit, quia delictorum turpis est questus, l. 53. 54. 55. 56. 57. ff. pro Soc. cum ipsa mater & ejus successores ad restituendum obligati sint, tam in soro soli quam poli, unde justius abstinendum est à talium sucrorum communione, quam eorum inhiandum participationi.

TH. XXII.

tifice vel ab Episcopo collatum in filiumfamilias suit, Parens neque legitimam administrationem neque usumstructum habet. Quia nec ad ipsum filiumfamilias, sed ad Ecclesiam proprietas beneficii spectat, neque in hujusmodi causis attenditur Jus patrize potestatis, sicut nec in ceteris quæ ad sus publicum pertinent, l. 14. princ. sf. ad SCtm. Trebell: imò potius habetur pro peculio quasi canstrensi, Ant. Faber in Cod. Des. 5. Tit. de Bon. qu. Lib.

TH. XXIII.

Jam enarravimus Bona adventitia irregularia, 82

19:) in

supra diximus quod Testator vel Donator Patri possit adimere usumfructum. Videndum nunc est an tacita & præsumptiva ademtio sufficiat, Ut si Testator disposuit, quod bona in pupillorum proprium commodum, & non in alterius usum, debeant converti, & corum patrimonium inde augeri, vel si bona integra absque diminutione restitui jubeantur; an verò expressa requiratur. Et Tacitam non sufficere sequentia argumenta evincent: In Nov. alleg. 117. c. 1. ad hoc ut Patri ususfructus adimatur, hæc forma præscribitur, ut sub hac conditione donator vel Testator relinquat vel donet, ne patri ususfructus acquiratur: quemadmodum id ex toto contextu d. Nov. 117. c. 1. post pr. apparet. Jam expediti juris est, quòd per conditionalem dispositionem inducatur certa forma & substantialis solennitas, quæ in forma specifica est adimplenda, ut non sufficiar per æquipollens, l. 44. pr. & 5.3. 1. 45. 1. 55. de Condit. & Demonst. Zoes. ad w. tit. de Cond. & Demonstr. num. 35. Berlich. Decis. 136. Dissentit Bœrius Decis. 193. quæ opinio ctiam in Praxi obtinet, quemadmodum testatur Berlich. d. decif. per alleg. Dd. TH. XXIV.

Adhuc quæri potest, Urrum Matri vel Aviæ, cum relinquunt silio vel Nepoti hereditatem, liceat usumstructum Patri in legitima liberorum adimere ? Negativam desendit Bœrius decist. 194. num. 1. & Fachin. lib. 5. Controvers. c. 21. per tot. per Nov. 117. c. 1. verst. sancimus. Ubi Justinianus indicat, prius relinquendam esse legitimam jure debitam, nulla adjecta conditione, sed in eo quod ultra relinquitur, eam conditionem adiici posse, ut pater non habeat usumstructum. Non licebit Ergo eam adiicere conditionem in legitima portione à lege debità. Et ra-

t

05 (20) 50

tio ibidem allegata hoc omnium solidissime evincit, quod scilicet Avus vel alius adscendens ideo in reliqua substantia hereditatis Patri usumfructum auferre possint, quod Pater de Injuria aliqua conqueri non valeat, quoniam hanc substantiam etiam aliis extraneis relinquere possunt.

TH. XXV.

Forma juris Bonorum maternorum quod Pater habet, consistit. (1) In facultate utendi fruendi, quæ Patri competit, & quidem salva proprietate quæ remanet penes silium. (2) in plena administratione: Pater enime debet omnem tuendæ rei diligentiam adhibere, & sumptus ex fructibus impigrè facere, & litem inferentibus resistere, atque ex side agere, tanquam legitimus & optimus Administrator. (3) In legis delatione, qua paternus usus-fructus distinguitur à communi ususfructus. Faciliori autem negotio formam cognoscemus, si jura & prærogativas, quæ non solum Patri ratione ususfructus, sed & silio ratione dominii competant, item onera quæ utrique incumbant, paulò uberius in sequentibus exponamus.

TH. XXVI.

modo Dominus, ut sit l. 4. ff. de Usufr. multò magis dicetur Pater Legitimus Usufructuarius & Administrator, habens usumfructum bonorum maternorum, qui omnia excepta alienatione potest gerere, ac si perfecte Dominus esset, l. 6. §. 2. ibi. plenissimam potestatem uti fruique his rebus, qua per siliossamilias dicto modo acquiruntur. C. De bonis qua Lib. & gubernatio earum rerum sit penitus impunita: Et nullo modo audeat siliussam, vetare eum in cuius potestate est, easdem res tenere, aut quomodo voluerit gubernare. Qua potestas nullibi tam ampla datur extraneis

06 (21) 30

firmat 1.8. s. 4. in sin. C. de Bon. qua Lib. De quibus in sequentibus plura.

TH. XXVII.

2. Constituto usufructu usufructuarius extraneus cavere debet, se usurum boni viri arbitratu, & cum ususfructus ad eum pertinere desinet, restituturum quod inde extabit, l. 1. pr. & S. 6. ff. Usufr. quemadm.cav. Quod si Usufructuarius cautionem non præstiterit, non solum actionem, quam pro consequendo usufructu habet, cum effectu intendere nequit, l. 13. pr. ff- de Usufr. t. 6. pr. & s. 1. ff. Ut in possess. Legat. c. sed etiam re tradita si ususfru-Aûs nomine satisdatum non fuerit, durante usufru du dominus tam cautionem quant rem ipsum condicere potest, 1. 7. pr. ff. Quodmod. Usufr. cav. l. 5. ff. de Usufr. ear. rer. Ab hoc onere cautionis liberant Parentem novæ Constitutiones, l. 6. S. 2. & in l. sin. S. sin autem ff. de Bon que Lib. idque ex maxima confidentia & reverentia, quam leges habent de Patre erga liberos; nec ejus bona ut Tutoris sunt tacito pignori obligata, l. 6. 9. 2. & l. ult. C. de Bon. que Lib. Cessat tamen hæc prærogativa, & pater hanc usufructuariam cautionem præstare tenetur (1) In rebus fungibilibus maternis & adventitiis, & quæ usu consumuntur, Scip. Gentil. Tr. de Bon. Matern. (2) Sicut bona Matris, ita Patris nuptias iterantis, obligata sunt liberis pro lucris conservandis; ac etiam pro aliis bonis à matre, maternâve linea ad filium translatis, l.8. S. fin. C. de Secund, Nupt. l. 12. vers. Exceptis. C. Qui pot. in Pign. l. 6. S. ult. C. de Bon. que Lib. Pinell. ad L. 1. de Bon. Matern. p. 2. num. 31.

C 3

TH.XXIIX.

Тн. XXIIX.

(3) Cujusvis Usufructuarii & Administratoris est, qui se in alienas res admiscet, inventarium conficere & rationem reddere administrationis sux, l. 11. g. recte. delisu. fruct. quemadm. cav. Pater tamen in bonis adventitiis per eum administratis non tenetur neque inventarium conficere, neque rationem reddere administrationis suæ, l. 6. g. cum autem. 3. C. de Bon. que Lib. quia inventarium illis faciendum est, qui tenentur rationem reddere, non aliis, l. 32. C. de Episc. & Cler. Sed Pater non tenetur rationem reddere. d. G. non autem. C. de Bon. que Lib. l. 8. S. fin. C. de Secund. Nupt. Ergo nec ad Inventarii confectionem obligatur, imò frustrà erit. Honestius tamen facit Pater vel avus si faciar inventarium, cum bona Liberis & Nepotibus reservare teneatur, Scip. Gent. c.11. Tr. de Bon. Matern. Sed quando filius est emancipatus, vel quando pleno jure bona pertinent ad Liberos, Quia tunc habetur pro extraneo, tenetur Pater rationem reddere administrationis suæ. Sie eum Pater materna bona male administravit aut dissipavit, tacité ejus bona certis casibus obligantur, l. 6-5. fin. Corn. vol. 3. Consil. 105. in f. Ad removendum autem Patrem ab administratione bonorum maternorum, & ad obliganda bona & reddendam rationem, exigitur dolus, nec sufficit culpa. Alias licet Parentes malè administrent illas res, quas coguntur restituere liberis, propter proprietatem, quam habent liberi in illis; tamen filii non possunt movere quæstionem, hoc est, non possunt obiicere illis, tu male administras, l. 6. §. 2. de Bon. qu. Lib. quia contra decorum est, ut silii sint Objurgatores Parentum. At hoc non simpliciter est verum, sed intelligendum est secundum legem 50. ff. ad SCtm. Trebell. nisi

05 (23)50

ret: Quia hoc casu potest quæstio moveri & res ei auferri, & Bona ea sunt tacitè obligata, & tenetur Pater rationes reddere, l. 6. §. 2. verb. omnia circa & c. Pinellad L. I. C. de B. M. p. 2. num. 34. Sichard. ad L. 6. de Secund. Nupt. Incipit autem ista tacita hypotheca statim ab initio administrationis paternæ, non demum co tempore, quo Pater aliquid malè administrare cœpit, d. l. 6. Sult.

TH XXIX.

(4) Nulli Usufructuario, etiamsi ei ususfructus sit legatus, licer proprià autoritate capere possessionem' fundi, vel ingredi in quo ususfructus ei debetur, l. 1. ff. Quor. Leg. l. 5. ff. de Acquir. vel amitt. Possess. l. 5: C. de Leg. At Pater propria autoritate usumfructum legitimum capere & administrare potest, neque opus ulla traditione judicis aut filii. Quia quidquid filius olim jure profectitii, vel etiam hodie ad ventitii apprehendit, id statim possidet pater. l. 1. in pr-ff. Si quis à Par. manumiss. & 1.79. ibi, confestim acquiri neque momento aliquo. de Acqu, vel Omitt. hered. De quo hodie nihil est immutatum, præterquam in sola proprietate adventitiorum, t. t. C. de B. M. & de Bon. qu. Lib. (2) quia ipsa lex non solum plenam potestatem in rebus adventitiis tribuit, sed etiam omnem administrationem, l. 1. C. de Bon. Matern. Ergo ipsa lex sine hominis facto defert possessionem Patri. (3) Filius punitur qui vetat patrem possidere res adventitias, Ergo possessionem Pater ipso jure habet, non acceptam à silio, cum nullibi dicatur filium debere possessionem patri tradere, sed non impedire quò minus possideat, l. 6. 9. 24

经:(24):30

de Bon, qu. Lib. Paris, Consil. 37. num, 2. lib. 3. Gentil. d. Tr. cap. 14.

TH. XXX.

rei proprietatem, domino prohibitum non est, durante adhuc usufructu proprietatem ipsam alteri velobligare, vel quovis modo alienare, l. 2. Cod. de Usufr. Salvo jure usufructuarii. Ususfructus verò paternus ejusmodi alienationem nullo modo permittit, sed filio facultatem suam proprietatem alienandi, hypothecæ titulo dandi, citra eorum voluntatem, quorum in potestate sunt, interdicit. 1.8, §-3. vers. Filius autem samilias. Cod. de Bon. que Lib.

TH. XXXI.

(6) Non tamen omnibus oneribus caret Ususfru-Etus hic Legalis, quanquam omnia emolumenta, quacunque ex re perveniant, ad usufructuarium pertineant, l.7. princ. S. I. & seq. ff. de Vsufr. Sed onera, vectigalia, Tributa, quæ enumerantur, d. l. 27. pater Usufructuarius ut extraneus sustinebit. Cum Possidens fundum & percipiens fructus teneatur ad solvendum censum & onera realia, quamvis contrarium cum eo convenerit à quo rem habet, cum hæc rem sequantur, Paris. Vol. 1. Cons. 52. Hoc tamen adhuc in paterno usufructu peculiare est, quod Pater, penes quem maternarum rerum ususfructus est, debeat omnem rei tuendæ diligentiam adhibere; quod jure filiis debetur, per se vel per procuratorem exigere, & sumptus ex fructibus impigrè facere, imò litem inferentibus resistere, Li.C. de B. M. At extraneus usufructuarius in quæstione tangente solam proprietatem, immunis est à subministratione expensarum. Tenetur autem siquid movetur circa ejus usumfructum, cum regulariter non obstrictus sit Usufructuarius ad sumtus

05 (25) 500

tus extrinsecos extra refectionem modicam rei, l. 8. 11
de Vsufr.

TH. XXXII.

ministrare, modò cum Patre cohabitare velit silius, ad quam cohabitationem, nisi sævitia Patris silium excuset, eum compellere potest, l. i. in f. l. 3. §. 5. De Lib. exhib. Bær. Decis. 195. num. 5. & 6. Si Pater iniquè deneget silio alimenta, essectus patriæ potestatis amittit, Gl. l. pen. verb. Pæna. ad sin. C. de P. P. l. i. §. 3. de Lat. Libert. toll. Imò liberis etiam succurrendum adversus Creditores Patris, ut ex bonorum dotalium fructibus alantur, si aliunde non possint. Plus enim juris proprietario est in re sua, quam Creditori in re sibi obligata, Faber in Cod. Sabaud. des. 6. Tit. de Bon. Matern. Ab hoc onere alimentationis vulgaris usus ructuarius est exemtus. Et tantum de juribus prærogativis & oneribus Paternis.

TH. XXXIII.

Nunc ordinis ratio postulat, ut de Juribus siliosamilias in bonis Maternis competentibus videamus. Quoniam autem ea, datâ occasione, sparsim in præcedentibus attigimus, & potissimum circa essectus tractanda veniunt, ideo hic eò breviores erimus. Et consistunt partim in actionibus, quas filiussamilias vel contra Patrem vel contra extraneos movere potest, (2) in dispositione, an aliquo modo de Bonis adventitiis disponere possit. Quod vulgo dicitur inter patrem & filiumsamilias, quia habentur pro una persona, l. sin. c. de Impub. & alior. Substit. litem substistere non posse l. 4. sf. de Judic. neque inter eos substistere obligationem civilem, § 6. Inst. de Inut. Stipul. l. 2. de Contr. Emt. l. 4. & l. 11. sf. de Judic. id neutiquam proce-

06 (26) 50

procedit in bonis castrensibus, quia in iis habetur pro Patrefamilias, l. 2. in f. ad SCtum Maced. l. 6. de Injust. Rupt. Irrit. l. 52. §. 6. ff. de Furt. neque in adventitiis, quorum intuitu lis potest esse inter patrem & filium, cum corum dominium filio acquiratur, & filiofamilias acquisita sit obligatio quoad jus & dominium, l. 1. C. de Bon. Mat. d. l. 2. ad SCtum. Maced. d. l. 6. de Injust. Rupt. d. l. 52. §. 6. ff. de Furt. Sichard. in Cod. ad l. 6. de Secund. Nupt. Adhuc probatur per rationem in d. l. 52. §. 5. allegatam, in illis verbist cum habeat unde satisfaciat. Atqui Filius habet dominium adventitiorum bonorum, ex quo patri solvere possit, Ergo Patri omnino obligatur, & cum eo agere potest. Si verò de bonis adventitiis & maternis agere velit, necessario requiritur consensus Patris, l. ult. in f. pr. C. de Bon. qua Lib.l. ult. C. de Annal. Except.

TH. XXXIV.

Vivo Patre Filio exigua admodum est dispositio & potestas in bonis maternis & adventitiis regularibus. De bonis adventitiis irregularibus major est dispositio ac potestas. In his enim filiussamilias liberè inter vivos disponere, non verò testari potest, Nov. 117. c. 1. §. 1. propter verbum sionessi, quod significat disponere, & Testamenti sactionem non comprehendit, sed administrare significat, Teste Ungebavero in Exercit. Justin. 8. Quast. 6. Rittershus. p. 5. Novell. c. 15. num. 8. & 9. Probat hanc sententiam quoque l. 11. C. qui Testam. fac. poss. qua lex non ad l. 6. sed ad l. 8. C. de Bon. qu. Lib. referri debet. In qua bona ita distinguuntur quemadmodum vult d.l. 11. Ad Contraria argumenta respondet Ungebaver d. Exercit. qu. 6.

TH. XXXV.

TH. XXXV.

(3) Jus & favor liberorum simul cum tempore crevit, ita ut promulgatis Constitutionibus Constantini & Justiniani, contra illos non currat præscriptio, l. 1. in sin, C. de Bon. Mat. intellige ordinariam, & de iis bonis in quibus patri ususfructus acquiritur. Non de castrensibus, & quasi castrensibus, nec de iis bonis adventitis in quibus patri nihil acquiritur currit præscriptio; quia in his non militat ratio excusans filium, quia agere non potuit, Auth. nisi tricenualis. C. de Bon, que lib. in illis verò cessat. Non excluditur tamen extraordinaria & tricennalis, quæ omnem actionem tollit, l. 8. prino. C. de Præscript. 30. vel 40. ann. l. 24. ff. de Vsurpat. & usucap. ubi habetur hæc regula, Ubi prohibita est alienatio, ibi prohibetur usucapio & longi temporis præscriptio. Pinell, in Authent. d. nist tricennalis, C. de Bonis Mat. num. 22. Corne, cons. 294. vol. 2. sub fin. Perez in Cod. Tit. de Bon. Matern.n.8.

TH. XXXVI.

Currit illud tempus præscriptionis postquam exierint ex patria potestate, non durante adhuc impubertate seu pupillaritate, d. Authent. Novell. 22. c. 2. cum non valenti agere nulla currat præscriptio, l. sin. ad sinem. sf. de Annali exceptione, si modò sit impedimentum juris negantis jus agendi, ut hic negatur filiofamilias in adventitiis, tunc enim præscriptio cessat, quòd si impedimentum sacti sit, præscriptio non cessat, sed ex causa restitutio datur, Pinell. in d. Authent. num. 42. Böer, decis. 40. num. 3. Sed an restitutio in integrum adversus præscriptionem istam triginta annorum jam completam, silio concedenda sit ex causa ignorantiæ magna? Dd. inter se discordant: verius videtur

96(28)30

videtur, quòd contra ejusmodi præscriptionem non detur restitutio, ne srustra jura loquentia de præscriptione sint statuta. Apertè probat nostram sententiam l. sin. C. de Prascript. longi tempora. ubi ca præscriptio currit tam contra ignorantem quàm adversus scientem; magis probat ratio ejus dem legis, quæ stare non potest si restitutio admittatur, ibi nulla scientia vel ignorantia exspectanda, ne altera dubitationis inextricabilis oriatur occasio.

TH. XXXVII.

Finem cur Patri jure novissimo usus fructus tantum in bonis Maternis & adventitiis assignatus sit, exprimit Imperator, in l. 6. pr. C. de Bon. que lib. Ut scilicet juri Patrio ita satissiat ne silii lugeant. Nam proprietas si etiam ad patrem transsiret, & ab hoc ad alios, puta fratres & extraneos transferretur, id nimis triste ac suctuo-sam foret liberis, qui videre cogerentur, vel sudores suos vel etiam fortunæ indulgentiam, ac liberalitatem in alios transferri, l. 6. C. de Bonis que lib.

TH. XXXVIII.

Effecta bonorum maternorum sunt sequentia 1. Potissimum perspicitur in successionis materia, ubi bona materna maternis, ac paterna paternis, descruntur. Harpprecht. pr. Inst. de Hered. qua ab intest. descrunt. n. 441. Donellus lib. 9. Comment. Jur. civil. cap. 4 Berlich. part. 3. Conclus. 20 num. 4. & seqq. Dissentit Baldus, Salicetus, Fulgosius, Fachinaus, Treutlerus, & alii. Eo nimirum in casu, quando desunctus relinquir tam consanguineos, quam uterinos. Ita ut consanguineus excludat uterinum in bonis paternis, & uterinus consanguineum

05 (29) 500

in bonis maternis, Schneidw. ad int. Inst. de Hered. qua ab intest. def. Idem jus procedit in horum fratrum liberis: In nepotibus & ulterioribus non attenditur, Schneid, d.l. num, 22. Berlich. part. 3. concl. 20.n.6.

TH. XXXIX.

2. Quod plane acquiratur proprietas filiis, Patri ususfructus, Novell. 22. S. si verò exspectat. vers. & ii quoque filii. l. 6. pr. C. de Bon. que lib. S. 1. Inst. Per quas personas cuique acq. Ac proinde pater hæc bona tanquam adventitia, in quibus tantum usumfructum habet, alienare vel hypothecæ supponere nequit, l. 1. in sin. C. de Bon. Mat. l. ult. C. de Rebus alien. non alienandis. Scipio Gent. Ir. de Bonis Maternis, c. 13. Circa bona tamen liberorum potest vel transigere vel compromittere. Nec enim tam stricte cum patre agendum est, cum nulla lex reperiatur quæ transactioni vel compromisso interdicat, sed potins plenissimam potestatem ei tribuant l. 1. C. de Bon. Mat. & passim. E. b. t. l. 1. C. de Bon. que lib. Ergo quoque hæc duo compromittere & transigere 1. patri permissa sunt; Excipitur enim sola alienatio & hypothecæ suppositio ab illa libera potestate. Jam exceptiones confirmant regulam in casibus non exceptis, l. 12. s. 42. & 43. ff. de Fundo & Instrum. leg. 2. Pater ob causas necessarias alienare res adventitias potest, l. 8. 6. 2. C. de Bonis que lib. Talis autem causa vidètur esse transactionis & compromissi, cum non sint nisi de rebus controversis. 3. quia pater omnino potest actiones movere & exercere in judicio in his rebus, d. l. 6. g. 4. Ergo. Perplane non perci occupio

·佐:(30):50

missa tamen est alienatio, si subsit causa necessaria, l. 7. ff. de Fund, dot. quemadmodum sit æris alieni vel legatorum vel fideicommissorum solvendorum gratia. Ideò si Pater res adventitias ob necessitatem æris alieni alicui distrahere neglexerit, tenetur solvere debita ex suo usufructu unà cum usuris, l. ult, C. de Bon. Mat. l, 6. §. 2. C. de Bon. que lib. l. 13. ff. Familie hercis. item quæ tempore perirent, seu quæ servari non possent, vel quæ sine utilitate sumptuosa essent, quasi tunc alienandi causa necessaria sit, l.s-6. I. ff. de Jur, delib. ibi, tractu temporis deteriores, & ibi. sumptuosa veluti jumenta &c. & ibi, as alienum quod sub pæna vel pignoribus debeatur. l. 56. ff. de Petit, hered. l. 8. ff. de Minorib. l. 22. in sine. C. de Administr. tut. l. ult. C. de Bon, Matern. Non sufficere tamen videtur justa & necessaria causa alienationis adventitiorum immobilium, sed insimul requiri videtur decretum judicis, l. si magis puto. 6. si as. l. si fundus sterilis. ff. de Rebus eor, l. 5. ff. de Jur. delib. prout statuit Mynsing, Cent. o. obs. 61. In patre tamen alienante diversum obtinere puto; his non obstantibus, cum ita securus redditur emptor d. l. ult, §. pen. ibi. sine periculo vendere paterna pietati licet. Neque leges hæ novæ decretum in alienandis adventitiis bonis requirunt : deinde quia idem constitutum est in Episcopo administratore & patre pauperum, ut possit sine decreto eorum res immobiles alienare, l. 21. C- de SS. Eccles. Scip. Gent. d. Tr., cap. 19. Anton. Faber. in Cod. Tit, de Bon. qua lib. defin. 3.

THOUSE THE XLO. Management of the

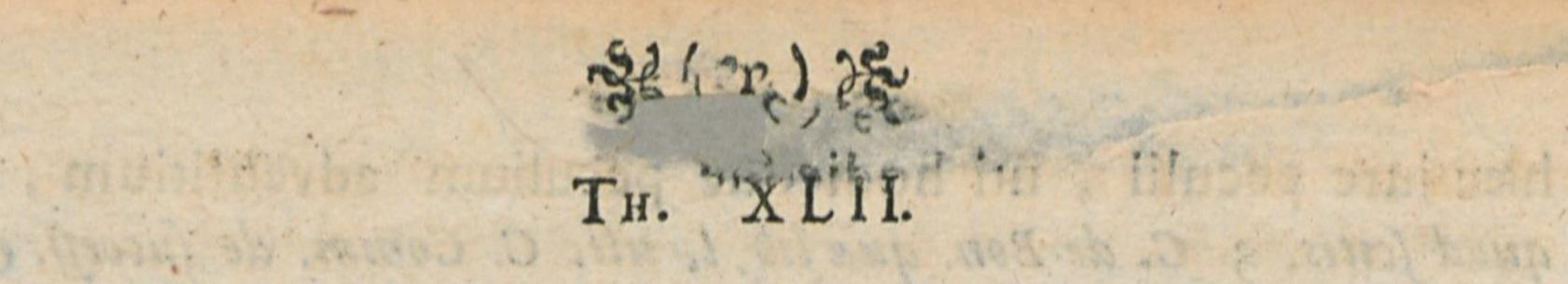
3. Quòd hæredem ab intestato habere possit silius in bonis hisce. Olim non, Sed pater occupabat hæc 03 (9

hæc jure peculii, uni hodieque peculium adventitium, l. quod scitis. 3. C. de Bon. que lib, l. ult. C. Comm. de success. & Authent. De hered, que ab intest. S. 1. Olim mortuis omnibus filiis & descendentibus, plenum dominium ad parentem redibat. Hodie verò ad hæredes quoslibet & extraneos, præter partem quam parens exceperat, quo casu deficerent liberi. Novell. 2. c. boc autem. S. cum iguur. Novell. 22. & 9. quoniam infirmas. Authent. ex Testamento. & Authent. sed ei si quis. C. de Secundis nupt. Quod confirmant Novella & Constitutio Sacratissimi Imperatoris 68. jubens hoc observari in successionibus liberorum & nepotum, quæ tunc temporis nondum fuerant delatæ, quod mortuo filio habente bona materna seu adventitia ea ad liberos, his non extantibus ad fratres, & denique his deficientibus demum ad parentes transferantur, l. fin. C. Comm. de success. l. 3. & 4. C. de Bon, que lib. Jure tamen Novellarum concurrit pater cum fratre, Novell. 118.6.2.

TH. XLI.

4. Quòd pater emancipando filium dimidiam partem ususfructus quasi pro pretio emancipationis retineat, §, 2. Inst. Per quas pers. l. 6, §, 3. C. de Bon. que lib. quod in tantum obtinet, ut etsi pater in emancipatione sibi expresse hoc præmium non reservaverit, nihilominus tamen dimidius ususfructus ei retineatur, l. 6, §, 3, C de Bon. que lib. 5. Quòd filiusfamilias vivente patre de hoc peculio adventitio & materno non testari, nec illud inter vivos invito patre alienare possit, l. sin. §, 5, vers. filius autem- C. de Bon. que lib. l. ult. C, de Rebus alien. non alienand.

TH. XLU.

6. Quòd si filius committat delictum, propter quod bonaejus confiscanda sunt, adventitia tamen non confiscentur nec patri auferantur, l. 43. §. 1. ff. de Jur. fisci. l. sin. §. 5. vers. siliis autem. ibi. citra voluntatem. C. de Bon. que lib. argumento l. 3. sf. de Bonis Proser. Fachin. Lib. 9. Controvers. c. 47. Interest enim patris, non tantum ratione ususfructus competentis non amitti à filio bona adventitia, sed etiam propter jus & spem successionis, in quo jure non debet filii delicum patri nocere, & rem patri in eum eventum destinatam ac debitam auferre. Donell. in Comm. ad Cod. ad l. si quis in tantam. 7. C. Unde vi. num. 14. Faber. in Cod. Sabaud. desinit. 4. Tit. de Bon. que lib. Ad contraria respondet Emanuel. Mendez. in Comm. ad d. l. 6. C. de Bonis que lib. part. 1. Rubr. de Confiscatione peculii adventitii ex delicto filiifamilias. num. 86.60 segg. p. 124. 7. quod hæc bona adventitia non conferantur in hereditatem paternam, l. fin. C. de Collat. quoniam proprietatis jure patri non sunt quæsita, quamvis in hisce bonis pater habuerit usumfructum qui morte extinctus est, d. l. ult. Quid si ususfructus paternus & legitimus filio sit remissus vel cessus, eritne extra collationem? quod negat Cujacius ad Wovell. 18. argumento d. l. ult. ubi ideo non conferuntur adventitia, quod suo jure liberi ista bona habeant, non ctiam quòd à patre, Igitur quod patri acquiritur, uti ususfructus adventitio. rum, si illum sibi concessum habeat silius à patre, in collationem veniet, ne alias causetur inæqualitas quoad alios liberos: Contraria tamen probabilior est, quæ fundata

05 (33) 50

fundata est in l. 6. S. 2. in f. C. de Bonis. que lib, ubi ususfructus quem silius consensu patris possidebat, extra collationem esse dicitur, illumque eum lucrari post mortem patris, nec transmitti posteritati vel successioni patris, Carpz. p. 2. Constit. 10. desin. 14. Nec est quod quis obiiciat, è bonis patris usumfructum abire, ad silium verò venire, nam ille non tam amittit quam non acquirit, hic non tam acquirit qu'am non amittit, l. 5. S. 1. ff. de Donat. inter vir. & ux. l. 6. in pr. ff. Que in fraud. cred. Perez. C. de Bon. qu. Lib. n. 8. 3. quod pro debitis filii non possit sieri executio in adventitia bona, vivente & invito patre, Emanuel Mendez. d. l. num. 153. argumento l.fin. 5. 5. vers. silii autem. C. de Bonis qua lib. 9. quod pater tanquam legitimus administrator omnia possit agere, tam in quam extra judicium, ratione hujus peculii, l. 1. C.de Bonis. Mat. Sed hoc obiter monendum. Neque ea quæad effecta vel causas retulimus, Logicorum regulis for. tè ex asse consentire, neque propria effecta solius juris bonorum maternorum esse.

TH. XLIII:

Diximus Th. 41, quod alienatio adventitiorum patri prohibita sit, jam reliquum est, ut de vi hujus interdictionis, deque remediis silio à lege datis videamus. Si igitur pater res adventitias alienaverit, alienatas revocare ac vindicare potest pater silii nomine, & silius proprio, propter dominium competens, l. 1. in sin. C. de Bon. Mat. quod aliàs ex trita illa regula absurdum est, Quem de evictione tenet actio, candem agentem repellit exceptio, l. vindicantem. 17. sf. de Evict. Resp. E

96(34)强制

ibi enim repellitur venditor si venit jure proprio contra alienationem quam fecit, prætendens forte se ex nova causa dominium assecutum. Hic autem pater obligatus non ex sua persona revocat, sed nomine filii ut administrator. Scip Gent. c-18. de filio nullum dubium est, quin rescindere, revocare, & vindicare possit res materni generis, à patre alienatas, etiamsi alienationes consentiente filio sint factæ, cum ea adeò nulla sit, ut nec si patris heres sit filius, eam ratam habere cogatur, quod enim contra leges factum, approbari nec debet nec potest, Faber in Cod. Sab. definit. 2. de Bonis Mater. An autem patre vivente vel mortuo alienationem rerum adventitiarum revocare possit filius? non est adeò expedi-Nos amplectimur sententiam corum, qui statuunt, filium patre superstite posse contra ejus factum venire & revocare contractum, arg. l. 50. ff. ad SC, Trebell. ubi auditur filius qui conqueritur de iniquâ patris alienatione, in bonis in quibus tantum spem non dominium habet, Ergò à fortiori audiri debet in bonis adventitiis quorum habet proprietatem. (2) Impedimentum juris est tantum ex potestate patrià, non verò ex vita patris d. Autbent. nisitricennalis. (3) in d. Authent. in favorem liberorum tantum non curvit præscriptio, durante adhuc patria potestate, non tamen ils præcisa est facultas agendi contra alienationem (4) rationibus filii magis consulitur si res integra servetur, ne lapsu temporis difficilior reddatur ejus persecutio aut revocatio, maximè cum Dd. tradant, mortuo patre filium heredem non admitti contra alienationem. Pinell. ad l. 1. part. 3. num. 74 & Authent. nist tricennale. num. 44. & segg. Perez in Comm. Cod. intit. de Bonis, Mat.num. 6.

TH. XLIV.

35(35)50

TH. XLIV.

Contraria seu modus quo amittitur jus maternorum bonorum, partim est communis cum vulgari jure ususfructus, partim proprius hujus paterni. Communis maximè est, quod morte naturali patris ut usufructuarii solvatur, princ. Inst. Quibus modis patria potest. solv. l. 5. ff. De his qui sui vel alieni juris. l. 3. 9 fin. ff. h.t. 9. 4. Inst. de Usufructu. l. pen. C. eod. 2. capitis diminutione, S. 4. Inst. de Vsuf.l. 1. pr.ff. Quibus mod.usufr. velusus sini. verum est de maximâ & media non minima, l.pen. S.2. C. de Usuf. A qua si restitutione Principis plenaria quis liberatur fuerit, quid obtineat, vide l. 3. ff. & l. 1. 6 2. C. de Sent. pass. & rest. Hodie sublatis veteribus istis capitis diminutionibus, ad exemplum earum banno Imperiali finitur, Gail. 2.06/. 80. n. 10. Joh. Herm. Stam. de Hominibus propriis, lib. 1. tr. 3. c. 7 & 4. Quid si pater capitis damnatus vel bannum Imperiale passus sir, an ususfructus transeat ad siscum quamdiù pater vivit? Neutiquam, cum statim ac pater damnatus est ususfructus filio cedit, & cum proprietate consolidatur, quia in peculio profectitio eadem ratione constitutum est, ut id separetur & adjudicetur silio, publicatis bonis patris ejus, l. 3. g. utrum. in sin. ff. de Minoribus. Si id juris est in peculio prosectitio multò magis in adventitio, quod ad cum in solidum patre mortuo pertinet. 2. quia parria potestas causa efficiens ususfructus soluta est statim poenâ patris, l. sin. C. de Sentent, pass. l. 2. C. de Bonis proscript. 3. quia id nuspiam reperitur, fisco applicari hunc usumfructum debere, & in causis dubiis potius contra sucum debemus respondere l. non puto. 10. ff.

经 (36)50

de Jure sisci. 3. Non utendo per modum & tempus, d. 9. 4. Inst. de Usufruct. l. 20. & 25. C. eod. Tempus autem indistincte, sive ususkructus sir rei mobilis vel immobilis, est decent annorum inter præsentes, 20. verò inter absentes, l. pen. C. de Servit. & aqua. l. fin. C. de Prascript. lon. gi temp. quod si tantum alternis mensibus ususfructus sit concessus, tunc 30. vel 40. annis præscribitur, secus si alternis diebus ac noctibus, l. 7 ff. Servitatis quemad, amitt. junctà l. sin. C. de Serv. & aqua. 4. Interitu ant mutatione rei in qua ususfructus debetur, d. g.4. Inst. de Usufructu. 1. 23. 6 segg. ff. Quib. mod. wsusfr. am. l. s. g. 2. 6 3. ff. eodem. quod intelligendum est de totali rei interitu, nam si ex parte res corruat, in altera parte quæ superest, subsistit, l. 23. ff. de Uswfruct. non tamen prorsus extinguitur ut communis, sed cum re restituta reviviscit, quia durat adhuc patria potestas, quod speciale est in noc usustructu legati. 5. Remissione, si enim parer usumfructum lege oblatum non perceperit, sed liberis administrationem permiserit, censetur illis usumfructum donasse. Unde parre defuncto coheredes quicquam percipere nequeunt l. o. § non autem. 2. C. de Bon. que lib.

TH. XLV.

Propries modis solvitur 1. Emancipatione, postquam enim liberi emancipati sunt, sibi ipsis solis omnia in solidum acquirunt, nihil patri, l. 1. ff. Per quas personas. Excepta virili portione usussitucius in hereditate materna vel materni generis, non in aliis adventitiis bonis, l. 3. C. de Bonis Mar. Hodie emancipatio tacite sieri præsumitur, si pater liberis suis res suas tacite habere permittar: de jure

-5(:37:)20 jure Saxonico quando liberi majorennes à parentibus se separant, vel seorsim habitant, propriam œconomiam instituunt, (ut refert & hujus consuetudinis testes cumulat multos Berlich. part. 2. Pract. conclus. 11. num. 23. & segg.) pro emancipatis habentur. Jure Romano liberorum nuptiis jus ususfructus & patriæ potestatis nec minuitur nec solvitur, l. 12. C de Collat. l. pen. C. de Dotis Collat. l. 7. C. de Liberis exhib. l. 1. C. de Bon. que lib. Aliud receptum apud plerasque Europæ nationes, prout pluribus testatur Joh. à Sande lib. 2. def. 5. in Decis. Frisicis. Alb. Gent. Tract. de Nuptus lib. 3. c. 1. Boër. Decis. 97. num. 3. 2. Amittitur patria potestas dignitate, olim quidem sola patriciatûs, 6. 4. Instit. Quibus mod. patr. potest. solvit. à patria potestate liberabat, l'ult. C. de Consulibus. hodie verò quælibet quæ à Curia liberare soler, cujusmodi 12. enumerantur in l. sin. C. de Decurionibus, quibus annumeranda Episcopalis dignitas, Authent. sed Episcopalis. C. de Episc. & Cleric. Novelle 81.c. 3. Ita autem liberati à patria potestate suorum heredum & cætera legitima jura, quæ dependent à patria potestate, intacta retinent d. Novell. 81.c. I. Non verò Doctoratus, Carpz. part. 2. const. 10. def. 4. Treut. volum. 1. Disput. 2. Th. ult. Lit. C. l. 4. C. de Advocatis. l. I. & l. ult. in sin pr. & S. fin. C. de Inoff. testament. Ex quibus apparet disertissimos judiciorum Advocatos, in quibus una cum eloquentia juris & legum scientia requiritur, nexu patriæ potestatis non fuisse liberatos, Ergo verisimile est nec doctoralem dignitatem liberare. 2. quæ dignitates non liberant à curia, illæ etiam non liberant à patria potestate, d. Novell, 81. c. 1- Sed sola Jurisconsulti dignitas non liberat, !. ult. le 36. C. de Decurion. lib. 10. Novell. 38. pr. & §. 3. Ergo. 3. quia patria potestas solvitur jure, sed nullum jus est, quo intro

